

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1316>

2. Інвестиції в добробут Європи. URL: https://state-of-the-union.ec.europa.eu/investing-europes-prosperity_uk

3. IT-ринок Східної Європи. <https://dou.ua/lenta/articles/it-in-eastern-europe/>

4. Лошенюк О.В., Галан Л.В., Посохов І.М. Сучасні стратегії в міжнародному маркетингу. Вчені записки Університету «КРОК» № 2 (66), 2022. С. 123-131.
URL: <file:///C:/Users/Dell/Desktop/koval-yana,+16.pdf>

5. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Бізнес-стратегії європейських компаній: навчальний посібник. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. 312 с.
URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/rokocha_0006.pdf

Дмитро БАРАБАСЬ,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ORCID 0000-0002-8776-6222

barabas@kneu.edu.ua

Катерина ПОГРЕБНЯК,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 рік навчання,

освітня програма «Менеджмент бізнес-організацій»,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ORCID 0009-0003-9094-9825

katerina.pogrebniak@gmail.com

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Ключові слова: конкурентні переваги, бізнес-інтеграція, євроінтеграція конкурентоспроможність

Анотація. В статті розглянуто проблемні аспекти формування конкурентних переваг в умовах інтеграції. Наведено визначення поняття «конкурентна перевага», представлено вимоги, яким повинні відповідати конкурентні перевага для здобуття перемоги в боротьбі з конкурентами. Запропоновані заходи на державному рівні щодо посилення конкурентних переваг бізнес-організації в умовах євроінтеграції, підвищення міжнародної конкурентоспроможності в умовах політичних і економічних кризових явищ.

Dmytro BARABAS,
Ph.D, Associate Professor,
Management Department,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

Kateryna POHREBNIAK,
Master's student, "Management of Business Organizations",
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

FORMATION OF COMPETITIVE ADVANTAGES OF A BUSINESS ORGANISATION IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Keywords: competitive advantages, business integration, European integration competitiveness

Abstract. The article deals with the problematic aspects of forming competitive advantages in the context of integration. The definition of the concept of «competitive advantage» is given, the requirements that competitive advantages must meet in order to win in the fight against competitors are presented. The article suggests measures at the state level to strengthen the competitive advantages of a business organisation in the context of European integration, increase international competitiveness in the context of political and economic crises.

В умовах глобалізації та необхідності інтегрування України у світовий економічний простір універсальним критерієм стратегії розвитку бізнес-організації є формування конкурентних переваг на національному та міжнародному ринку. Посилення конкурентних переваг, з одного боку, та отримання більшої свободи у виборі конкурентної стратегії, з іншого, вимагають від керівників підприємств прийняття більш виважених управлінських рішень, спрямованих на визначення конкурентної позиції підприємства. В умовах воєнного стану, економічних кризових явищ сучасна бізнес-організація має справу з динамічними та невизначеними умовами ринку. У зв'язку з цим керівництво має бути стратегічно обізнаним та розуміти, яким чином змінюється їх конкурентне середовище, брати до уваги всі зміни й адекватно на них реагувати. Важливим кроком щодо посилення конкурентних переваг є якісно новий підхід до організації процесу стратегічного управління діяльністю підприємств на національному і міжнародному ринках, оскільки особливої актуальності набуває своєчасне та адекватне реагування на зміни динамічного зовнішнього середовища, виклики процесів глобалізації і євроінтеграції. На сьогоднішньому етапі розвитку актуальним питанням, що потребує першочергового вирішення, є розробка ефективних механізмів і заходів посилення

конкурентних переваг, які сприятимуть підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та стануть запорукою загального зміцнення міжнародних економічних позицій України.

Конкурентні переваги є основою забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організації, сутність якої найчастіше пояснюється здатністю випереджати конкурентів у досягненні стратегічних цілей. Конкурентні переваги – це «...сукупність (система) унікальних факторів, яка є притаманною бізнес-організації, таких, які відрізняють його від конкурентів, показують перевагу підприємства у тих сферах фінансово-господарської та комерційної діяльності, в яких організація через різні причини виявилася сильнішою за своїх конкурентів у результаті синтезу досягнення високого рівня конкурентоспроможності та перманентного нарощування конкурентного потенціалу» [1, с. 111]. Конкурентні переваги бізнес-організації – це сукупність характеристик, властивостей, ресурсів, цінностей, які дають організації перевагу над конкурентами, більш ефективний бізнес-результат (додатковий прибуток, більш висока рентабельність, ринкова частка, обсяг продажу, споживча цінність, якість продукту) з метою досягнення власних стратегічних цілей, адаптації до умов мінливого середовища та розвитку на основі розробки та реалізації стратегій конкурентоспроможності.

Щоб конкурентна перевага (як стратегічний фактор успіху бізнес-організації) принесла перемогу в боротьбі з конкурентами, вона повинна відповідати таким вимогам:

- забезпечити організації стійку позицію на ринку в умовах мінливого середовища, певний рівень фінансової стійкості та ефективності, що в сукупності визначить можливості успішного функціонування організації в конкурентному середовищі порівняно з іншими конкурентами;
- бути націлена на конкретні вимоги споживачів (якість та безпека продукту, лояльність споживачів, гнучка цінова політика), що дасть змогу принести користь цільовій групі та задовольнить попит споживачів;
- базуватися на конкретних, унікальних здібностях бізнес-організації, мати ексклюзивну цінність, якою володіє організація і яка дає їй переваги перед конкурентами та відображає відмінність процесу розвитку від конкурента, як за ступенем задоволення споживачів, так і за ефективністю комерційної діяльності;
- мати інноваційно-технологічний характер управління організацією з метою розвитку на основі розробки та реалізації стратегій конкурентоспроможності [2, с. 98].

Найважливішим критерієм, що визначає здатність бізнес-організації досягти очікуваних економічних результатів від своєї діяльності, є унікальні, конкурентні

переваги, чинники формування яких залежить від комплексу чинників внутрішнього і зовнішнього середовищ організації. Процес формування конкурентних переваг підприємства починається з ідеї її створення шляхом визначення відповідного джерела під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, тобто між факторами, джерелами та самими конкурентними перевагами існує тісний взаємозв'язок (рис. 1).

Отже, конкурентна перевага займає важливе місце серед ключових концепцій, що розглядаються в аспекті функціонування та ефективного розвитку підприємства. Кожна бізнес-організація хоче зайняти лідерські позиції у конкурентній боротьбі на основі наявних можливостей та досягнутого рівня конкурентоспроможності з метою досягнення більших економічних вигод та залучення більшої кількості споживачів. В умовах політичної нестабільності бізнес-організації змушені активно шукати можливості для створення та використання своїх стратегічних здібностей та конкурентних переваг. Конкурентна перевага є основою забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організації, запорукою міцної конкурентної позиції, а також базується на наявності процесів нарощування конкурентного потенціалу. Тому для повноправної інтеграції вітчизняних промислових бізнес-організацій у світову економічну систему необхідно об'єктивно оцінювати та аналізувати наявні та потенційні конкурентні переваги.

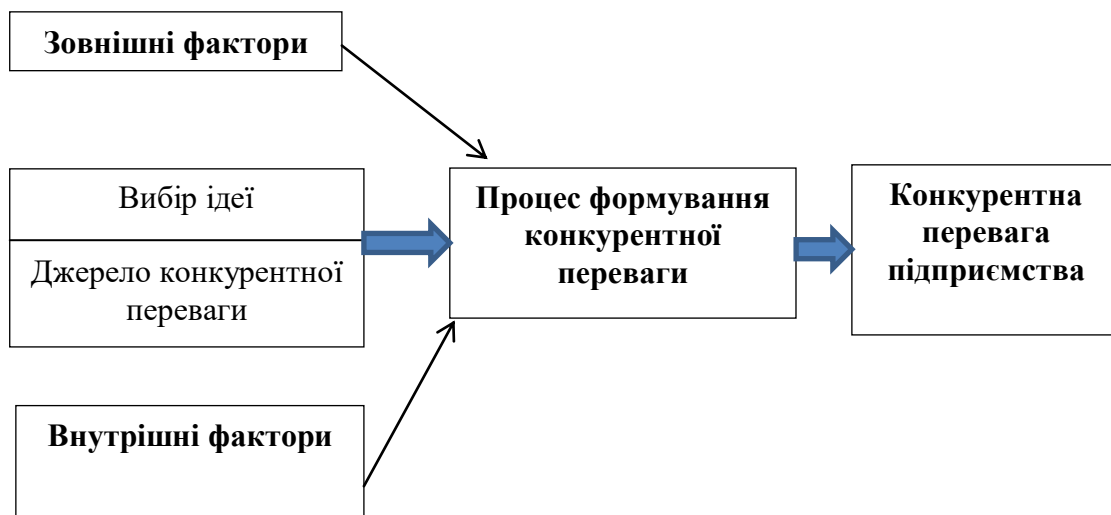

Рис. 1. Взаємозв'язок чинників (факторів) та джерел формування конкурентних переваг бізнес-організації

Джерело: [3, с.103]

З метою посилення конкурентних переваг бізнес-організації в умовах євроінтеграції, для підвищення міжнародної конкурентоспроможності в умовах політичних і економічних кризових явищ на державному рівні нами пропонуються наступні заходи: впровадження спеціальних державних програм для залучення у галузі промисловості

довгострокових інвестицій; підвищення інвестиційної привабливості за допомогою формування кластерної політики національних підприємств; формування ефективної інфраструктури інвестиційно-інноваційної державної політики; розробка спеціальних державних програм, впровадження нової моделі державного управління, що надасть можливостей для більш тісного розвитку в рамках поглиблення інтеграції в ЄС; розроблення галузевої нормативної і технологічної документації, яка відповідає положенням та вимогам Європейського Співтовариства; формування ефективного механізму державно-приватного партнерства в процесі кластеризації підприємств промислової галузі.

Реалізація цих заходів дасть змогу посилити конкурентні переваги бізнес-організацій, підвищити інвестиційну привабливість, зміцнити міжнародні позиції, створити умови для ефективного розвитку національних підприємств та подальшої їх інтеграції в Європейському міжнародному просторі.

Список використаних джерел

1. Іванов Ю.Б., Орлов П.А. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток : монографія. Х. : ІНЖЕК, 2020. 352 с.
2. Власенко В.В. Порфіренко В.І., Гребельник М.М. Суть та види конкурентних переваг підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип.49. С. 97 – 103.
3. Павлова В.О. Конкурентні переваги підприємства: монографія. Дніпропетровський ун-т економіки та права. Д.: Видавництво ДУЕП, 2019. 276 с.

Юлія БІЛЯВСЬКА,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
Державний торговельно-економічний університет, Україна

ORCID 0000-0002-8183-4036

y.biliavska@knu.edu.ua

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

Ключові слова: стратегія, діагностика, алгоритм, потенціал, ефективність

Анотація. Проаналізовано наукові погляди українських та зарубіжних вчених до трактування поняття діагностики стратегічного потенціалу підприємства.